

Kiriku elu

29. oktoober 1989

8. aastakäik

1. number

"Kirik", millest need lehed jutustavad, on Katoliku Kirik, paavstikirik, mille keskuseks Rooma. Vaevalt leidub küll teist praegusaja kirikut, mille vastu nii suurt usulist huvi tuntakse, mida nii elavalt kritiseeritakse ning mida nii palju vihatakse. Ka muu-usulised kirikud juhivad rõhuga tähelepanu alaliselt kasvavale huvile selle Kiriku vastu, tunnistades avalikult selle magneetilise jõu olemasolu, millega see Kirik ka mittekatoliiklist ilma ligi tõmbab.

Rooma Kirik on igatahes ajaloo nähtus, millest ei saa tähelepanematult mööduda. On ta ju kõigist kristlikest kirikuist suurim, millel üksi rohkem liikmeid on, kui kõikidel teistel kristlikudel ususeltsidel kokku*! Ta ei ole mitte ainult kõige vanem Kirik, mis peaaegu kahetuhandaastasele ajaloole tagasi võib vaadata, vaid oma peaaegu 348 miljoni* inimesega ühendab ta umbes ühe viiendiku osa inimsoost. Nii on ta tähtis oleviku nähtus. Ükskõik, missuguste arvamistega ja missuguste tunnetega me Katoliku Kirikut hindame: meie ei saa tema olemasolu salata, kui meie mitte terve nähtava maailma eest oma silmi sulgeda ei taha. Keegi olevikust huvitatud inimene ei saa sellepärast Rooma Kirikust nii mööduda, et ta temaga kokku ei puutuks.

"Kiriku Elu". Kirik ei ole mitte mingi vana elutu ehitus. Ta püsib meie ajal, mitte kui vanad kirikud ja toomkirikud (Niguliste, Oleviste, Toomkirik) või kui vanad varemed (Pirita, Tartu toomevare), mis ainult möödunud elust ja läinud suurusest jutustavad. See Kirik on elav reaalsus ja avaldab meie ajal tugevat jõurikast elu. Just kahekümmes aastasada tunnistab sellest Kiriku elu iseäralisest avaldamisest. Pea kõigis maailma maades vaatleme selle elu tugevat arenemist, nii tugevat, kui see on olnud ainult kahe viimase aastatuhande üksikutel ajajärgudel. Viimase 20 aasta jooksul tõuseb Kiriku kasvamine umbes 47 miljoni inimesele. Imestades seisavad paljud nende Kiriku eluavalduste ees. Teatud poleemikud arvavad seda juurdekasvu lööksónadega, nagu "võimuavaldus", "valitsushimu" või isegi "jesuiitlus", seletada. Niisugused sõnad ei sisaldagi tõsist katset, selle võimuavalduse, selle rikkaliku elu alli-

kate järgi uurida. Isegi lugupeetud usu-teaduse filosoof Söderlom juhib sellele tähelepanu: "Rooma Kirik tähendab oma olemuselt midagi muud kui võimuhimu, pühakute austamist ja jesuiitlust. Ta tähendab oma olemise sügavuses vagaduse tüüpi, mis teistsugune on, kui ev.-luteri usu oma, aga oma iseloomult täielik, jah, ma lisan juurde täielikumgi on, kui ev.-luteri usu vagadus!" Kuid ka selle mehe eest on Kiriku sügavaim saladus varjule jäänud. Saladuse lahendus on see:

Kirik on see Evangeeliumi sinepiivake (Matt. 13), mille Kristus inimsoo keskele langeda lasi ja mis suureks puuks on kasvanud, mis oma oksad üle terve maailma laiali laotab oma rikkaliku, tiheda kasvuga ikka uusi oksa kujundades, uusi lehti ja õisi ajades, ikka uusi viljasid esile tuues. Tema on see saladuslik müstiline ihu, millest püha Paulus kirjutab, see ihu, mille pääks Kristus on, mille liikmeteks Kristusega usu ja annu läbi ühendatud inimesed on, see ihu, milles alati uus, tugev, jumalik elu pulseerub. Nii ei tähenda Kirik mitte ainult Kristuse loomingut, vaid ka Jumala tegutsemist selles maailmas. Kiriku elust teatama tähendab sellepärast teatada Jumala tegevusest selles maailmas. See Jumala tegutsemine Kirikus saab nõnda Jumala ilmutamiseks selles maailmas, aga ka Jumala ilmutuseks sellele maailmale. Neist Jumala ilmutustest maailmas tahab "Kiriku Elu" kuulutada. Peaks tema sõna vastuvõtlikke avalisüdameid leidma.

"Kiriku Elu", 1933, I aastakäik, I nr.

* 1986 a. andmete järgi moodustavad kristlased 32,4 % maailma rahvastikust, sh. katoliiklased 17,69 %. Mittekristlased, keda on 3 294 929 000, moodustavad 67,6 % kogu inimkonnast.

Kristlased	1 508 039 000
(sh. katoliiklased 886 698 000)	
Muameedlased	837 308 000
Hindud	661 371 000
Budistid	300 146 000
Konfutsianistid	85 000 000
Sintoistid	53 000 000
Taoistid	18 023 000
Judaistid	439 106 000
Teised religioonid	377 072 000
Ateistid	213 893 000

4 802 968 000

Missionary Panorama of the
Year 1985-1986, OT 172(1986)488.

U L D K A L E N D E R

NOVEMBER

K 1	KÕIGI PUHAKUTE PÆEV	S
N 2	HINGEDEPÆEV	S
R 3	Martin Porreest, munk (1569-1639)	
L 4	Karl Borromeo, piiskop (1538-1584)	M
P 5		
E 6		
T 7		
K 8		
N 9	Laterani basiilika sisseõnnis- tamine	F
R 10	Leo Suur, paavst, kirikudoktor (+461)	M
L 11	Martin de Tours, piiskop (316-379)	M
P 12	Josaphat, piiskop, märter (1580-1623)	M
E 13		
T 14		
K 15	Albert Suur, piiskop, kiriku- doktor (1193-1280)	
N 16	Soti Margareta, tunnistaja (1046-1093) Gertrud, neitsi (1227-1297)	
R 17	Ungari Elisabeth, lesk (1207- 1231)	M
L 18	Püha Peetruse (1626) ja Pauluse (1854) basiilikate sisseõnnis- tamine Roomas	
P 19		
E 20		
T 21	Neitsi Maarja eest ohverdamine templis	M
K 22	Caecilia, neitsi, märter (+232)	M
N 23	Clemens I, paavst, märter (+100) Columbanus, abt (543-615)	
R 24		
L 25		
P 26		
E 27		
T 28		
K 29		
N 30	Apostel Andreas (I saj.)	F
	Kirikuaasta viimane pühapäev: KRISTUS KUNINGA PUHA	S

S - Sollemnitatis

F - Festum

M - Memoria

Kirikuaasta liikuvad pühad on toodud
kalendri allosas.

Mis oleks liturgiline aasta ilma Jumala kõigi pühakute ja õndsate mälestuspäevata? Selle püha määras Gregorius IV (827-844) 1.novembrile. Algselt tähistati seda "kõikide pühade märtrite auks" 13.mail, sest sel päeval pühitses paavst Bonifatius IV 610.aastal Pantheoni templi Roomas kristlikuks kirikuks, mille nimeks sai "Sancta Maria ad Martyres". Süürias tähistati märtrite mälestust pidulikult juba IV sajandil. Kreeklased pühitsevad kõikide märtrite mälestust ja hiljem kõikide pühakute mälestust alates pühast Johannes Chrysostomusest esimesel pühapäeval pärast Nelipühi. Püha ümberpaigutamine Rooma kirikus 1.novembrile olevat vana pärimuse järgi ette võetud sellepärast, et mais ei olnud linnas küllaldaselt toitu suure hulga palverändurite jaoks, kes selleks päevaks kokku voolasid. Seevastu aga "pärast vilja- ja viinamarjakoristust võis kõiki kergesti sööta ja joota".

Tänapäeval on kõigi pühakute päev viimaseid pühi kirikuaastas. Keegi poleks võimeline tähistama kõikide Kirikus tuntud pühakute ja õndsate pühasid, kuna neid on nii palju. Nagu kirjutab püha Hieronymus, ei ole kirikuaastas ühtegi päeva, mil ei peaks mälestama mitut tuhandet märtrit. See pärast määras Kirik oma tarkuses ühe päeva aastas, mil mälestatakse koos kõiki pühakuid, nii tuntuid kui tundmatuid; seda loendamatu hulka, ülistades Jumalat, keda me tema pühakutes kiidame ja austame.

Pühakud seisavad Jumala trooni juures, "nad ümbritsevad teda nagu elav võidupärg, nagu särav aukroon". Need väljavalitud on Issanda peegeldused, keda ta meile eeskujuks silme ees hoiab. Jumal tegi nad oma armu osaliseks, lubades neil olla võimsateks eestkostjateks, kelle poole me tohime usaldavalt pöörduda. Kui austame neid, siis austame nendes Jumalat. "Nii on sisse seatud, et me tänasel

pühakute päev

päeval tähistame kõikide pühakute mälestust nii, et selle, mille inimlik nõrkus on pühakute päevadel jätnud teganata teadmatusest, lohakusest või murest maiste asjade pärast, lepitataks selle püha tähistamisega..."

Kõigi pühakute litaanias pöördutakse kõigi nende poole, kõigepealt pühakute Kuninganna, Neitsi ja Jumalasünnitaja Maarja poole, siis inglite, patriarhide ja prohvetite, apostlite ja evangelistide, märtrite ja tunnistajate, kirikudoktorite, munkade ja eremiitide, neitsite ja leskede poole. Kõik nad paluvad usklike eest oma teenete ja annastusega, sest nõnda nagu ei saa kuulmata jätta paljude inimeste palveid, nii ei või ka olla, et jääksid kuulmata pühakute palved meie eest. Palvetab ju Kirik sellel päeval: "Kõigeväeline igavene Jumal, sa lased meil kõigi sinu pühakute teeneid austada üheskoos ühe pühana, seepärast palume sind: kingi meile nii paljude eestkostjate palvete peale sinu armu igatsetud üliküllust..." 1. novembri pidulikuks liturgiaks valis Kirik teadlikult oma Evangeeliumiks Mäejutluse õndsakskiitmisel, kus Kristus loeb üles pühakute omadused: õndsad on vaimus vaesed, tasased, kurvad - s.t. kannatavad, need, kes januavad õigluse järele, halastajad, puhtad südames, rahutoojad ja eelkõige need, kes kannatavad tagakiusamist Tema pärast. Ja ta lõpetab: "Suur on teie tasu taevas!"

Nagu öeldud, võlgneb kõigi pühakute päev oma tekkimise eest tänu paavst Bonifatius IV-le, kes pühendas Rooma Pantheon'i pühimale Neitsile ja Jumalasünnitajale, aga ka kõikide pühade märtrite kiituseks. Selle võimsa templi lasi ehitada Marcus Agrippa, keiser Augustuse soosik, aastal 27 e.Kr. Roomas. Keiser Hadrianus lasi selle uuesti üles ehitada ja nimetas Pantheoniks, kuna selles ülistati korraga kolme tuhandet jumalat, kes olid riiklikult tunnistatud Rooma riigi piirides. Kristluse toomisega seda ehitist ei hävitatud, sest keiser Honorius oli käskinud ta säilitada Rooma riigi kunagise hiilguse mälestuseks. Aga ta väravad suleti. Siis tuli Bonifatius mõttele avada ja pühitseda see kõigi paganlike jumalate tempel. Bütsantsi keiser Phokas kinkis selle paavstile. Seda päeva, mil suurepärane ringehitis pühitseti kristlikuks kirikuks, tähistati suure pidulikkusega. Eelmisel öhtul toodi katakombidest sinna suur hulk pühade märtrite reliikviaid 18 rikkalikult kaunistatud vankril.

Pidupäeval ilmus paavst, kandes kõiki oma ametimärke, saadetuna suurest hulgast preestritest. Triumfiringkäigus viidi reliikviad templisse ja asetati seal ettevalmistatud hoidmiskohtadesse. Nüüd alustas paavst pühitsemist ja andis kirikule nime "Sancta Maria ad Martyrum". Tänapäeval hüüab rahvasuu seda lihtsalt "Sancta Maria Rotunda". Sellest päevast peale hakati kõikide pühakute päeva selles kirikus tähistama igal aastal, hiljem laiendas paavst Gregorius IV selle püha kogu Katoliku Kirikule ja käskis tähistada 1. novembril.

*

Päev pärast kõigi pühakute päeva tähistab Kirik vaeste hingede mälestust. Esimesena viis hingedepäeva kombe sisse Odilo Cluny'st aastal 998. Paavst Benedictus XV kuulutas selle 1915. aastal kogu Kirikule kohustuslikuks.

See on puhastustules olevate vaeste hingede päev. "See tuli," ütleb püha Augustinus, "kuigi ta pole igavene, on ometigi nii kummaliselt tugev, et ületab kõik piinad, mida inimene kunagi elus on kannatanud või võib kannatada." Usna sarnaselt kõlavad read, mis püha Cyrillus on kirjutanud Augustinusele: "Kõik maailma karistused, kannatused ja piinad, mida vaid võib endale ette kujutada, on puhastustule kannatustega võrreldes pigem värskendused."

*

Kuna on tõsi, et kõigi pühakute päeval kogunevad pühakud selleks, et paluda meie, inimeste eest, kirjeldatakse juhtumit, mis olevat toimunud aasta pärast selle püha kindlaksmääramist. Ja juhtus järgmine: Kui püha Peetri kiriku teener käis sel päeval suures harduses kõikide altarite juures, paludes tuge kõikidelt pühakutelt, ja pöördus lõpuks tagasi püha Peetruse altari juurde, et pisut puhata, siis sai talle osaks ilmatus: ta nägi kuningate Kuningat kõrgel troonil ja kõiki ingleid tema ümber. Siis tuli särava krooniga neitsite Neitsi, talle järgnes loendamatu hulk neitsisid ja kasinuses elanuid. Nüüd tõusis meie Issand ja kutsus nad istuma troonile, mis seisis ta kõrval. Seejärel tuli üks, kes oli rietatud kaamelikarvadesse, talle järgnes suur hulk auväärseid raukasid. Siis tuli üks teine piiskopiriietuses, talle järgnes koor samamoodi rietatuid, siis tuli tohtu hulk rüütleid ja lõpnata palju kõige erinevamaid rahvaid. Kui nad Kuninga trooni ette astusid, laskusid kõik

põlvili ja palvetasid tema poole. See, kes oli piiskopiriietuses, hakkas laulma mis-sat ja kõik teised laulsid kaasa. Ingel aga, kes oli kirikuteenrit kõige selle juurde juhtinud, seletas toimuvat ja ütles: Neitsi esimeste hulgas olevat olnud Jumalaema, kaamelikarva riietuses Risti-

ja Johannes koos patriarhide ja prohve-titega, piiskopiriietuses püha Peetrus apostlitega, rüütlid aga olid märtrid ning viimasena tulnud turnistajad.

(Kuldsest legendist)

Tõlgitud raamatust "Das grosse Buch der Heiligen", Leipzig

Neitsi Maarja kroonimine taevas. El Greco

Medía Víta

Vastuolu elu ja summa vahel ei ole küll vist iial sellist imelist väljendust leidnud, nagu St. Galleni munga, Notker Kogeleja pórutavas ladinakeelses luuletuses. Tema "Media vita", ehk "Keset elu oleme surmast ümbritsetud", tekkis kord tolle munga enese nähtud himsa sündmuse elava móju all. Tõenäoliselt tulebki sellest just selle ainulaadse laulu sügav haaravus.

See oli üheksandal sajandil. St. Galleni lähedal, Shveitsis ehitati silda üle metsiku mägestikujõe. Tollal oli see veel hädaohtlik ettevõtte, kuna puudusid pea kõik tehnilised abinõud. Igatahes oli see seotud suurte hädaohtudega.

Ühel toredal suvipäeval sammus munk St. Galleni kloostrist metsiku mägestikuneeluse poole. Küll oli ta kogult kehnuke, ent kitsaste õlgade vahel kandis ta võimsat pead. Targust silmist vaatas ärgas vaim, kuigi keel õieti oli kohmetu. Sellest kutsuti teda ka "Notker Balbulus", ehk "Notker Kogeleja". Aga kui ta laulis, rääkimise asemel, siis kostis ta hääli tore. Sageli kõlas see St. Galleni kloostri müürest. Ta seadis sisse ka nn. "sekventsid", heliread, mis ta ladinakeelse tekstiga varustas.

Sellel päikesepaistelisel hommikul sammus munk, sügavasse mõtteisse vajunud, üle mahlaka, halja muru. Nüüd jõudis ta kõrgele. Siit ulatas pilk kaugele, üle maa. Sügaval nägi ta Martini-kärestiku metsikut neelust. Kauguses kumendas hõbesiniselt švaabi meri.

Äkki silmas ta noort inimpaari, kes ta teele ilmus. Need olid naerva elu pilt. Noormees kuulus uue silla ehitajate sekka. Pruunilokiline tüdruk ta kõrval oli ta pruut, kellega teda mõne päeva pärast pidi laulatatama. Mõlenad palusid põlvitades mungalt õnnistust.

Siis läksid nad edasi. Notker nägi veel, kuidas noormees, enne kui ta kärestikule oma tööle tõttas, rõõmsa hüüdaga oma valitu jumalaga jättis. Mõnikord vaatas munk ta järele. Siis vaatas ta noormeesena ohtlikul tööal. See istus kaksiti ühel tugeval tüvel ja õiendas siit omale tõugatavaid palmasid õigesse kohta.

Korraga kõlas sügavusest himmus kisa. Ragisedes ja praksudes langesid palkteingu toed kokku. Kisa aga oli viinne heli olnud noormehe rinnast, kes alles praegu elustõretavana ja tuleviku rõõmsana oli jumalaga jätnud oma pruudi.

Hetke seisis Notker tardunult. Siis ronis ta alla, neelule, valuliselt põlvitas ta õnnetu kõrvale, kes purustatult pakkude keskel lamas. Siis kanti kurb koorem alt üles. Sõnatu ahastuse kujuna seisis, teda vastu võttes, sääl kahvatu pruut, kelle eluõnn oli nii äkki hävitatud. Tumalt järgnes ta leinarongile, kloostri, mille vaikes rahu õnnetu sellesama altari ees surmuraamile paigutati, kus ta oli lootnud mõne päeva pärast oma noore naisega põlvitada.-

Oli öö jõudnud. Ei mingit häält ümberringi. Sügavas vaikusel lamas klooster. Ainult Notkeri kongist paistis valgust. Võimas pea raskemõtteliselt kätele toetatud, istus ta sääl, juureldes elu ja summa imelist sõltuvust. Ikka jälle kerkis jube sündmus ta pórutatud hinge ette. Praegu nägi ta noormees elukülluses säravana - säälsamas jälle purustatuna metsikus kärestikus!

Ta haaras pliiatsi ja libistas seda üle pergamendi. Vaevata järgnes sõna sõnale, pilt pildile. Poolvaljult luges ta enda ette:

"Keset elu oleme summa päralt.

Keda muud otsima abiks, kui sind, Issand ..."

"Keset elu oleme surmast ümbritsetud!" sosistasid ta huuled. Nagu aga sõna sõnale järgis, nii sulas nüüd heli heli kõrvale. Ta hakkas kõveraid märke oma salvide kohta maalima, surematuile sõnu kinkides surematu viisi. Selle üle aga kirjutas ta suurte tähtedega: "Antiphona de morte," (Summa antifon).

Esimest korda lauldi seda selle auks, kelle kurblooline surm selle sündimise oli põhjustanud. Imelise kaksiklaulu esimest kord kõlades St. Galleni kloostri kirikus, õnnetu matmispäeval, olid kõik sügavalt vapustatud. -

Haruldane, nagu selle laulu tekkimine, oli ka tema ajalugu. Tema móju rahvale oli aimamatu. Tal arvati peaaegu imejõud olevat. Tema helidel võitis 933. a. keiser Heinrich I Merseburgi juures ungarlased. 1315. kõlas ta Sveitsis, Morgar-

teni lahingus. Uhel Kölni sinodil (1316) määrati, et rahva ebausule piire panna, et "Media vita" veel ainult vaimulikudel otstarbetel laulda tohib.

Esimene saksakeelne tõlge ilmus 14. sajandil. Nüüd on see laul sajandeid vana. Kuid tema vapustav tõde, et meie keset elu alati surmast ümbritsetud oleme, jääb viimsepäevani püsima.

J.A. "Kiriku Elu", 1935, lk.34

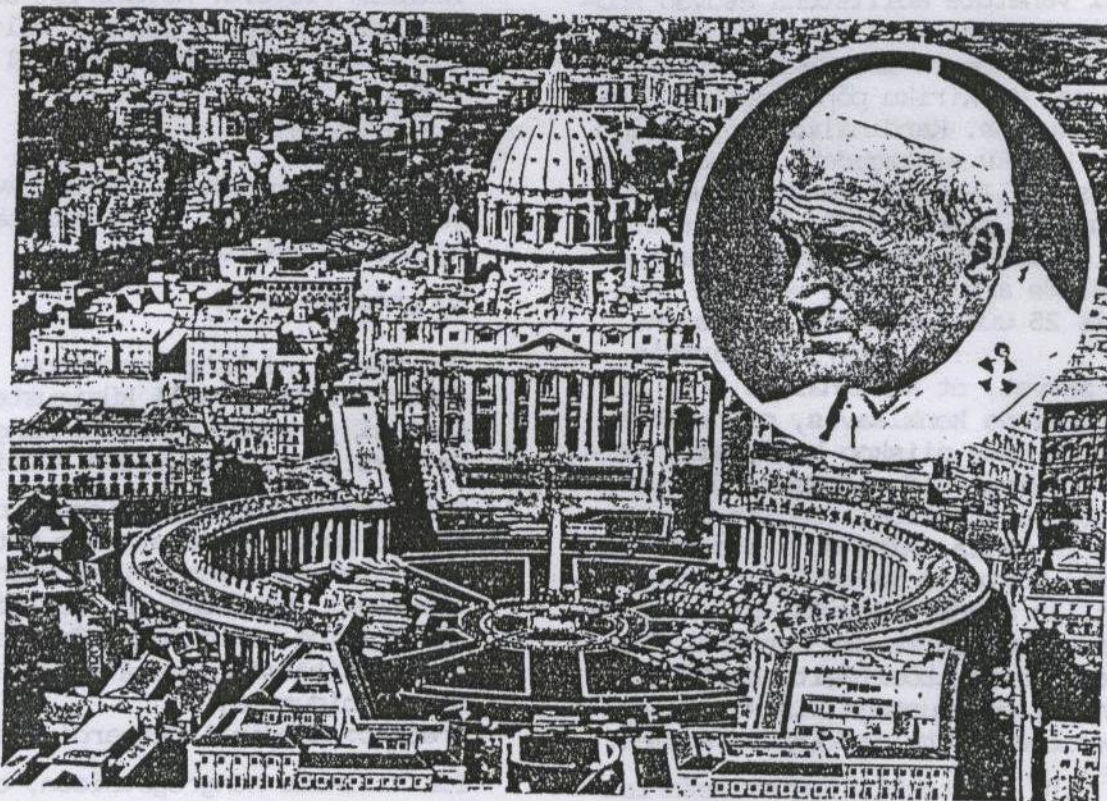
Peaingel Miikael on kõikide hingede kaitsja

Media vita in morte sumus:
quem quaerimus adiutorem,
nisi te, Domine?
Qui pro peccatis nostris
juste irascaris:
Sancte Deus, Sancte fortis,
Sancte misericors Salvator,
amarae morti ne tradas nos.
In te speraverunt patres nostri;
speraverunt, et liberasti eos.
Ad te clamaverunt patres nostri;
clamaverunt, et non sunt confusi.
Sancte Deus...
Gloria Patri...
Sancte Deus...

Keset elu oleme surmas,
keda palume abiliseks,
kui mitte Sind, Issand?
Kes Sa meie pattude pärast
õiglaselt vihastad.
Püha Jumal, püha Vägev,
püha halastav Lunastaja,
ära saada meid kibedasse sunna.
Sinu peale lootsid meie isad,
lootsid, ja Sa vabastasid nad.
Sinu poole hüüdsid meie isad,
hüüdsid, ja ei sattunud eksiteele.
Püha Jumal...
Au olgu...
Püha Jumal...

Vatikan

VALITSUS

Vatikani linnriik loodi 1929.a. Laterani kokkuleppega. Püha Tool (termin, mis tähistab Roomat kui paavsti piiskopkonda) on eraldiseisev, varem eksisteerinud üksus. Mõlemad üksused alluvad rahvusvahelisele seadusele. Püha Tooli juurde on akrediteeritud suursaadikud ja saadikud ning ta ise saadab oma diplomaatilised esindajad (nuntsiused ja pronuntsiused) enam kui 80-le maale. Samuti on tal delegaadid või vaatlejad ÜRO-s ja teistes rahvusvahelistes organisatsioonides. Vatikan on ka ise mitmete rahvusvaheliste organisatsioonide, nagu IAEA, ITU, UPU ja WIPO* liige.

Mõlemad üksused on lahutamatult ühendatud paavsti isikus, kes on üheaegselt nii riigi juht kui ka Rooma Katoliku Kiriku nähtav pea.

Vatikani linnriigi valitsus

Vatikani linnriik allub paavsti ajalikele jurisdiktsioonile. Paavst, Pontifex Maximus, valitakse kogu eluks konklaavi poolt, mis koosneb kardinalide püha kolleegiumi liikmetest. Vatikani linnriigi administratiivajade ajamiseks nimetab paavst pontifikaalkomisjoni eesotsas presidendiga.

Riigipea

Tema Pühadus Paavst Johannes Paulus II (valitud 16. oktoobril 1978).

Vatikani linnriigi pontifikaalkomisjon

Kardinal Sebastiano Baggio (president)
Peapiiskop Paul Marcinus (asepresident)
Kardinal Luigi Dadaglio
Kardinal Antonio Innocenti
Kardinal Jozef Tomko
Kardinal Andrzej Maria Deskur
Kardinal Rosalio José Castillo Lara
Markii Giulio Sacchetti (eridelegaat)...

* IAEA - International Atomic Energy Agency
ITU - International Telecommunication Union
UPU - Universal Postal Union
WIPO - World Intellectual Property Organization

Püha Toolikeskvalitsus

Rooma Katoliku Kiriku keskvalitsus on kehasstatud paavstis, kes on kõrgeim, ja kardinalide pühas kolleegiumis, mille liikmed määrab paavst. Kardinale, kes paavsti vahetute abilistena asuvad Roomas, nimetatakse kardinalideks "in Curia". Rooma Kuuria toimib paavstliku nõukoguna ja Kiriku põhilise administratiivüksusena. Kardinalide kolleegium pärineb Kiriku algaegadest. Kuni Paavst Johannes XXIII-ni oli kardinalide arv tavakohaselt piiratud 70-ga. 1988 a. juunis otsustati suurendada võimalike kardinalide arvu 161-ni, millele järgnes mais 25 uue kardinali nimetamine.

1973 a. märtsis määras paavst, et kardinalide arv, kes võivad osaleda konklaavis, piiratakse 120-ga. On kuus piiskop-kardinali, kellel on titulaarvaldused Rooma ümbruskonna piiskopitoolidel: Sabina-Poggio Mirteto ja Ostia, Albano, Frascati, Palestrina, Porto ja Santa Rufina ning Velletri ja Segni. Kardinal-piiskoppide seisusesse kuulub ka üks kardinal Idariituse patriarhitoolidelt. Kardinal-preestritel on juurtega Kiriku algaegadesse kuuluvad titulaarkirikud Roomas.

Kiriku asju juhitakse Riigisekretariaadi ja Kiriku Avalike Asjade Konsiiliumi kaudu, mis alluvad riigi kardinal-sekretärile, ning mitmete kongregatsioonide kaudu, millest igaüks on kardinali või Kiriku mõne vanema liikme juhataja, aga samuti eriotstarbeliste tribunaliide, teenistuste, komisjonide ja sekretariaatide kaudu.

"Apostellik konstitutsioon", mis avaldati 1967. a. augustis ja hakkas kehtima 1968. a. 1. märtsist, reformeeris Rooma Kuuria. Muutused sisaldasid uute organite loomist ja riigisekretariaadi ümberkorraldamist. 1969. a. jagati Riitusete kongregatsioon kaheks - Jumaliku Austuse ja Pühakute Kehtestamise kongregatsiooniks. Sakramentide korraldamise ja Jumaliku Austuse kongregatsioon liideti 1975. a., kuid lahutati taas 1984. a.

Pontifex Maximus (Ulempreester)

Tema Pühadus Paavst Johannes Paulus II (Karol Wojtyła), Rooma Piiskop, Kristuse Asemik, Apostlite Printsi Järglane, Ulemilse Kiriku Ulempreester, Lääne Patriarh, Itaalia Priimas, Rooma Provintsi Peapiiskop ja Metropoliit, Vatikani linnriigi Ainuvalitseja (Suverään), Jumala Sulaste Sulane, astunud 16. oktoobril 1978. a. 266 Rooma Pontifex'i kohale.

Kardinalide Püha Kolleegium

Kardinalid jagunevad kolme seisusesse: piiskopid (sh. Idariituse patriarhitoolide kardinalid), preestrid ja diakonid. Vastavalt määrusele "Ingravescentem Aetatem" 1970. a. novembrist on õigus kuuluda konklaavi paavsti valimiseks ainult alla 80 aasta vanustel kardinalidel.

ROOMA KUURIA

Riigisekretariaat ja Kiriku Avalike Asjade Konsiilium. Riigisekretär kardinal Agostino Casaroli.

Kongregatsioonid

Usu doktriini kongregatsioon; tegeleb doktriini ja moraali küsimustega. Uurib õpetusi ja annab neile hirnanguid. Prefekt: kardinal Joseph Ratzinger.

Piiskoppide kongregatsioon; loodud konsistoriumides arutatavate materjalide ettevalmistamiseks, piiskopkondade (diöteeside) loomiseks ja jaotamiseks ning piiskoppide valimiseks. Tegeleb apostellike visitatsioonidega ja emigrantide hingeduhooldusega.

Prefekt: kardinal Bernardin Gantin

Ida Kirikute kongregatsioon; omab jurisdiktsiooni kõigi Idariitusega seotud isikute ja asjade üle.

Prefekt: kardinal Simon D. Lourdusamy

Sakramentide kongregatsioon; otsustab sakramentide korraldamise ja vastuvõtmisega seotud küsimusi, dispensatsioonide abieli ja ordineerimise takistustest ning abieli ja ordinatsiooni kehtivuse küsimusi.

Prefekt: kardinal Paul Augustin Mayer

Jumaliku Austuse kongregatsioon; tegeleb kõigi küsimustega, mis puudutavad jumaliku kultust, liturgiat ja riitusi.

Prefekt: Kardinal Paul Augustin Mayer

Kleerikute kongregatsioon; kontrollib kleerikute elu ja distsipliini ning nende pidevat täiustamist; kogudused, kabelid, pastoraal- ja presbüteriaalkonsiiliumid; edendab kateheesi ja Jumala Sõna kuulutamist; tegeleb kleerikute kompensatsioonide ja koguduste varadega seotud majandusküsimustega.

Prefekt: kardinal Antonio Innocenti

Religioossete Ordude ja Ilmalike Institutide kongregatsioon; reguleerib piiskoppide ja orduliikmete vahelisi vaidlusküsimusi ja ordude siseasju.

Prefekt: kardinal Jean Jérôme Hamer

Rahva Evangeliseerimise kongregatsioon;
(de Propaganda Fide). onab kiriklikku
jurisdiktsiooni misjonimaade üle.
Prefekt: kardinal Jozef Tonko

Pühakute Kehtestamise kongregatsioon;
tegeleb õndsakskulutamise ja kanonisee-
rimisega seotud uuringutega.
Prefekt: kardinal Pietro Palazzini

Katoliku Hariduse kongregatsioon; tege-
leb katoliku ülikoolide, seminaride, koo-
lide ja kolledžite suunamise, ajaliku
administreerimise ja õpingutega.
Prefekt: kardinal William Wakefield Baum

Sekretariaadid

Kristliku Uhtsuse Sekretariaat
President: kardinal Johannes Wille-
brands

Mittekristlaste Sekretariaat
President: kardinal Francis A.
Arinze

Mitteusklike Sekretariaat
President: kardinal Paul Poupard

Konsiiliiumid, komisjonid ja komiteed

Ilmikute Konsiiliium: annab nõu ja
uurib ilmikute apostellikke init-
siatiive.
President: kardinal Eduardo
Francisco Pironio

Õigluse ja Rahu Pontifikaalkomisjon:
edendab sotsiaalset õiglust, inim-
õigusi, rahu ja mahajäänud piirkonda-
de arengut.
President: kardinal Roger Etchegaray

Kanoonilise Seaduse Koodeksi Autentse
Tõlgendamise Pontifikaalkomisjon
President: kardinal Rosalio José
Castillo Lara

Ida Kanoonilise Seaduse Ulevaatamise
Pontifikaalkomisjon
President: vakantne

Sotsiaalse Kommunikatsiooni Ponti-
fikaalkomisjon: loodud 1948.a. uurimaks
massiteabevahendite ja religioossete
ühisuste vahelist seost.
President: Mgr. John Patrick Foley

Ladina-Ameerika Pontifikaalkomisjon
President: kardinal Bernardin Gantin

Tervishoiutöötajate Pastoraalhoolduse
Pontifikaalkomisjon
President: kardinal Eduardo Francisco
Pironio

Migrantide ja Reisijate Pastoraal-
hoolduse Pontifikaalkomisjon
President: kardinal Bernardin Gantin

Pontifikaalkonsiilium "Cor Unum"
President: kardinal Roger Etchegaray

Kultuuri Pontifikaalkonsiilium: loodud
1982.a.; edendab dialoogi ja mõistmist
Kiriku ja kunstide vahel.
President: kardinal Paul Poupard

Perekonna Pontifikaalkonsiilium: loodud
1981.a.
President: kardinal Edouard Gagnon

Rooma Kuuria Distsiplinaarkomisjon
President: kardinal Rosalio José
Castillo Lara

Kardinalide Konsiilium Püha Tooli Organi-
satsiooniliste ja Majandusprobleemide
Uurimiseks

Rahvusvaheline Teoloogiline Komisjon
President: kardinal Joseph Ratzinger

Pontifikaalne Piiblikomisjon
President: kardinal Joseph Ratzinger

Vulgata Ulevaatamise ja Korrigeerimise
Pontifikaalkomisjon
Direktor: Rev. P. Mallet D. Jean

Rahvusvaheliste Euharistlike Kongres-
side Pontifikaalkomitee
President: kardinal Opilio Rossi

Püha Arheoloogia Pontifikaalkomisjon
President: Mgr. Mario Schierano

Ajalooteaduste Pontifikaalkomitee
President: Mgr. Michele Maccarrone

Itaalia Kiriklike Arhiivide Pontifi-
kaalkomisjon
Patroon: kardinal Alfons Maria Stickler
President: Josef P. Metzler

Itaalia Püha Kunsti Keskpontifikaal-
komisjon
Aupresident: kardinal Egano Righi-Lamber-
tini

Direktor: Mgr. Pietro Garlato

Kardinalide komitee Pompei, Loreto ja
Bari Pontifikaalpühakodade jaoks
President: kardinal Opilio Rossi

Tribunalid

Ulemtribunal Apostolica Signatura
Prefekt: kardinal Aurelio Sabattani

Rota Romana
Dekaan: Mgr. Ernesto Fiore

Apostellik Pönitentsiaarium
Peapönitentsiaar: kardinal Luigi
Dadaglio

Palve

Meie Isa, kes Sa oled taevas
jälle seisan palves Sinu ees
Ikka veel mu rahvas raskes vaevas
paindub pimedana piitsa ees

Pühitsetud olgu Sinu nimi
selle rahva südames ja suus
kes saab leiva vastu palja kivi
okastraat on otsapidi luus

Meie igapäevast leiba meile anna
jätta meile meie isamaa
et me lastel oleks pea kus panna
et meist keegi poleks koduta

Anna andeks meile meie vólad
vabasta meid vaenuhüüdudest
ühenda Sa Eesti meeste ólad
rahulikes elupüüdlustes

Ara saada kiusatuse sisse
Sa ju näed kuis veri ihkab verd
saada rahu rahva olemisse
anna jõudu hoida maad ja merd

Tulgu Sinu Riik ja tulgu Vägi
oma risti luba kanda veel:
Paistku Pandivere! Püha Munamägi
Jäta meile meie Emakeel
milles öelda: "Igavesti Aamen"
siis kui peres sünd või pulm või kirst
Anna ARMASTUSE jõudu Eestimaale!
Tósta õnnistuseks oma püha rist!

Elle Are Viljandis, 1989

Lastele

Ene Mellovi
illustratsioon

L I N N U D

Bonaventure "Legenda minori'il" põhinev Riitta Teinoneni koostatud jutustus püha Franciscusest

Kaunil sügispäeval läks püha Franciscus tee peale jalutama. Peale mõne sõbra, kes olid temaga kaasa tulnud, ei liikunud teel kedagi. Seepärast sai ta nüüd rahuga põlde, metsi ja aasasid vaadelda.

Kui Franciscus silmad ülespoole tõstis, siis nägi ta ühe puu otsas palju-palju linde. Nad kõik olid väga erinevad ja neid oli seal lugematul hulgal. Lähemalt vaadates selgus, et ka aasal oli palju linde ning Franciscus ja tema kaaslased panid seda väga imeks.

Franciscus ütles teistele:

- Oodake mind siin tee peal. Ma lähen ja pean oma õdedele lindudele jutluse!

Ja Franciscus läiski aasale ja linnud kogunesid ta ümber. Ka need, kes puu otsas istusid, lendasid kõik tema juurde. Ja linde oli tohutult palju.

Franciscus jutlustas neile:

- Minu õed linnud, te olete Jumalale, kes on teid loonud, suured võlglased ja peaksite seepärast Teda lakkamatult ülistama. Te olete ju saanud rohkem ande kui muud olendid. Te võite vabadena lennata sinna, kuhu soovite. Öhu olete te saanud oma valdusesse. Allikatest ja jõgedest saate kustutada oma janu. Te ei pea maad harima ega käsitööd tegema, aga ometi kannab Jumal teie eest hoolt. Kõige selle pärast peate oma Loojat armastama.

Linnud kuulasid pühakut täiesti liikumatult, aga kui jutlus oli lõppenud, tegid nad nokad lahti, sirutasid kaela, lehvitasid tiibu ja kummardasid au andes päid maa poole. Sel korral andsid nad teada, et olid Franciscuse jutlusest aru saanud.

Franciscus oli koos lindudega väga rõõmus, tegi lõpetuseks ristimärgi, õnnistas ja lubas neil lahkuda. Linnud tõusidki õhku ja laulsid imeliselt. Nad jagunesid neljaks parveks: üks lendas põnja poole, teine lõunasse, kolmas itta ja neljas läände. Nii lendasidki linnud tervesse maailma laiali Loojat ülistama.

Katekismus

MIDA ÕPETAB KATOLIKU KIRIK?

PAUL VERSCHURENI

eessõna soomekeelsele väljaandele.

Selle aja jooksul, mil olen olnud Helsingi piiskopiks, on hakanud vanad katoliiklikud katekismused küsimuste ja vastuste vormis Vatikani II kirikukogust alanud uuendustelainega käibelt kaduma. Vaatamata sellele vajatakse ikka veel käsiraamatut, millest võiks praktiliselt ja kergelt leida vastuseid usu põniküsimustele. Seepärast olen rõõmus, et saan nüüd pakkuda kasutamiseks uue katekismuse, mis annab ühe võimaluse selle vajaduse rahuldamiseks.

See katekismus on jõudnud meieni Inglismaalt ja tema autoriks on tuntud teoloog, dominikaanlaste ordu liige. Nagu ta ise ütleb sissejuhatuses, on tema püüdluseks olnud riietada traditsioonilise katekismuse vormi see õpetus, mille andis Vatikani II kirikukogu.

Soovin väga, et katoliiklased ja paljud teised leiaksid sellest katekismusest impulsse, mis aitavad neil otsida Jumala tõe ja süveneda sellesse.

Helsingi, 29. september 1987
+Paul Verschuren, Helsingi piiskop

Sissejuhatus

See katekismus ei ole mõeldud asendada kateheeti. Selle mõtteks on pakkuda teeviitu ja piirjooni küsimustele, mida kateheet ja küsija võivad üheskoos arutada. Paljudel juhtudel on vastused seatud nii, et need juba oia loomult viivad uutele küsimustele. Selle üle, kui sügavale asjasse tungida, peab kateheet igal juhtumil ise otsustama. Minu sooviks on, et katekismus osutuks kateheedile kasulikuks õpetamisel mitmel eri tasandil, nii täiskasvanute kui ka laste puhul.

On mõeldud, et seda raamatut hakatakse võrdlema vanade katekismustega. Esimeseks erinevuseks on, et selles raamatus ei ole vastused mõeldud päheõppimiseks ja seepärast, kuigi püüdsin materjali kokku suruda, ei ole ma järginud vanade katekismuste lihvitud stiili. Sisu osas on tähtsamateks erinevusteks esiteks see, et selles raamatus läbib kogu õpetust Kolmainsuse saladus, teiseks see, et sak-

ramente ei käsitleta ainult ammu kanalitena, vaid kiriku elu ehitusosadena, ja kolmandaks, et moraalsed elu peetakse pigen hüvede valimiseks kui pelgaks püüdluseks käiske pidada.

Ma ei ole püüdnud järgida mingit kindlat teoloogilist koolkonda, kuid püha Aquino Thomase mõju on üsna ilmsel. Loodan ka, et sellel katekismusel on mingilgi määral samasugune suhe Vatikani II kirikukoguga, nagu oli vanadel katekismustel Trienti kirikukoguga.

Herbert McCabe OP
Blackfiars
Oxford

Tõlgitud väljaandest:

Herbert McCabe OP
"Mitä katolinen kirkko opettaa"
Uusi katekismus
tlk. Pentti Laukama

Katolinen tiedotuskeskus
Helsinki, 1987

Originaal:

The Teaching of the Catholic Church -
A New Catechism of Christian Doctrine,
1985

Alates käesolevast numbrist hakkame avaldama peatükke katekismusest. Loodame kogu raamatu avaldada aasta jooksul.

I LUNASTUS

Jumal ja Tema armastus meie vastu

1. Miks kutsutakse Jumalat Loojaks?

Jumalat kutsutakse Loojaks, sest et Ta on loonud kõik olemasoleva ja hoiab seda alal.

2. Mida soovib Jumal loodule?

Jumal soovib, et kõik loodu õitseks talle omasel viisil. Ta ootab, et inimesed, lisaks sellele, et nad on õnnelikud inimlikul moel, saaksid iga-vesti osa ka Tema enese elust ja õndsusest.

3. Kas tähendab usk loomisse arengu-õpetuse või muude maailma tekkinist käsitlevate teaduslike seletuste hülgamist?

See ei tähenda nende hülgamist, kuna loomine ja teadusseletused on vastusteks erinevatele küsimustele. Teadus püüab vastata küsimusele: "Milline on meie maailm?", samal ajal kui "loomine" on vastus küsimusele: "Miks maailm on olemas (olgu ta milline tahes), kui ta võiks ka olemata olla?"

4. Kuidas me peame mõtlema Jumalast?

Jumal on kogu maailmakõiksuse ja kõige selles oleva Looja, mitte aga vägev olend maailmakõiksuse piires. Me peame teda tänama saadud elukingi eest ja kõige armastuse eest, mida Ta meile on osutanud. Me peame järgima Tema seadust, mis juhatab meid õndsusesse Temaga ühenduses.

5. Kuidas on Jumal osutanud meile armastust?

Jumal on osutanud meile armastust, andes meile elu, veelgi rohkem aga sellega, et Ta annab meile andeks meie eksimused ja ülendab meid osa saama oma elust Jeesuse Kristuse kaudu. Seda nimetatakse meie lunastamiseks.

Lunastaja töötlus

6. Kuidas kõneleb Pühakiri meie lunastusest?

Rääkides meie lunastusest, jutustab Pühakiri, kuidas Jumal ligi 4 000 aastat tagasi kutsus Abrahami, lubades teda teha esiisaks suurele rahvale, kes toob Jumala õnnistuse kogu maailmale. Abraham uskus Jumala sõna ja sellest sai usk alguse.

7. Mida kõneleb Pühakiri sellest, mis toimus Abrahami rahvaga?

Abrahami rahvas, s.o. heebrealased ehk Iisraeli rahvas, oli 400 aastat Egiptuses orjuses. Siis kutsus Jumal Moosese, et ta vabastaks rahva orjusest ning juhataks ta läbi kahele poole taandunud mere töötatud maale. Seda nimetatakse exoduseks (väljaminekuks) ning selle mälestust tähistatakse igal aastal Ulestõusmispihade ajal.

8. Mida tegi Jumal rahvaga, kui see oli lahkunud Egiptusest?

Egiptusest lahkumise järel andis Jumal rahvale elureeglid, mida nimetatakse seaduseks. See on kokku võetud kümnes käsus. Rahvas pidi loobuma ebajumalaist, elama seaduslikkuses ja onavahel rahus vastavalt Jumala seadusele.

9. Millised on kümne käsku?

Jumal ütles: "Mina olen Issand, sinu Jumal, kes viis su välja Egiptusest, orjusekojast.

Argu olgu sul teisi jumalaid minu kõrval.

Ara kasuta asjata Issanda, oma Jumala nime.

Pühitse pühapäeva.

Austa oma isa ja ema.

Ara tapa.

Ara riku abielu.

Ara varasta.

Ara valeta oma ligimese peale.

Ara himusta ligimese naist.

Ara himusta midagi, mis on ligimese oma.

(2.Moos.20:1-17)

10. Mida näitavad Jumala käsud meile eelkõige?

Eelkõige näitavad käsud meile põhinõudeid eluks sõpruses Jumala ja üksteisega.

11. Kas Iisraeli rahvas, Jumala rahvas, pääses töötatud maale?

Ta pääses töötatud maale ja lõpuks, kuningas Taaveti ajal (umbes aastal 1 000 e.Kr.), Jeruusalemma linna. Taavetile töötati, et tema sugu valitseb Jumala rahvast igavesti.

12. Kuidas täitus töötlus, mis anti Taavetile?

See töötlus täitus tema järglasel, Jeesuses, kes on igavesti Kristus, kuningas.

13. Mis juhtus Jumala rahvaga, vastavalt Pühakirjale, pärast Taavetit?

Pärast Taavetit ütles enamus Iisraeli rahva kuningaid lahti Issanda seadusest. Rahvas alistati ja viidi seitsmekümeks aastaks vangi Baabülioni (umbes aastal 600 e.Kr.).

14. Kes olid prohvetid?

Prohvetid olid inimesed, kes kuulutasid Jumala sõna. Nad hoiatasid Iisraeli uskmatusel eest, aga sageli rääkisid nad ka selle suurest tulevikust ja vabastaja, Messias, tulekust.

15. Kes olid suured prohvetid?

Suured prohvetid, keda kutsutakse nii sellepärast, et nende prohvetlikest kuulutustest on palju säilinud, olid Jesaja, Jeremia, Hesekiel ja Taaniel.

Teated

UUDISEID MUJALT (tõlgitud "Fides'est")

Paavst Kaug-Idas

Paavst Johannes-Paulus II alustas 6. oktoobril reisi Kaug-Idas, kavatsedes külastada Lõuna-Koread, Indoneesiat, Ida-Timori ja Mauritiust. Plaan oli külastada ka Macaod või Hongkongi, ent pärast veriseid sündmusi Hiinas sellest loobuti.

Paavsti Lõuna-Korea visiidi põhimotiiv on kahe Korea ühendamise lootus. Ta osaleb Süürias peetaval rahvusvahelisel euharistliku kongressi lõpunissal.

Püha Maa kristlasteta?

Elusteerib reaalne oht, et aastal 2000 (või umbes 2010) ei ole Pühal Maal enam ainatki palestiinlasest kristlast. Nii hoiatab frantsiskaanist isa Carlo Cechitelli, kelle vernaskond kannab "Püha Maa Kaitsjate" kohustust.

Isa Cechitelli palub Euroopa kristlastel selle ohu vältimiseks toetada araablastest kristlasi nii moraalselt kui aineliselt, sest nende arv väheneb järjest emigratsiooni ning langenud sündivuse tõttu. Pühal Maal elab praegu 120 000 kristlast, kellest üle poole on katoliiklased.

Tiibetist

Tiibetis on pärast maa okupeerimist Hiina poolt 1950. a. ja enamuse pühakodade sulgemist taas avatud Katoliku Kirik. Shangangjiniis eelmiste jõulude ajal avatud kirikust teatab Hiina katoliiklaste ajaleht, lisades, et kiriku sisseõnnistamise päeval ristiti 37 inimest.

Usuõpetus tuleb Ungari kooli tagasi

Usuõpetus tuleb tagasi Ungari kooli ametliku õppeainena pärast mitut aastaühmest keeldu, kui usuõpetus säilis poolametikuna vaid mõnel pool maal. Ungari haridusministeerium on saatnud koolidesse korralduse eraldada usuõpetuse jaoks ruumid ning majanduslikud vahendid.

Ukrainast

Ukraina Katoliku Kiriku (nn. uniaatide) pühkideid leida nõukogude võimu poolt sedaliskuu turnustust toetab üha rohkem usklikke.

Lääne-Saksa katoliikliku noorsoolehe peatoimetaja, benediktiinist isa Udo Fischer, kes hiljuti külastas Ukrainat, jutustab oma muljetes, et kiriku seadustamise eest korraldatavad päevased palveturnid, allakirjutuskampaaniad ning eriti noorte näljastreigid on saanud igapäevaseks tegelikkuseks. Trahvid ning viieteistpäevased karistused ei hirmuta ei uniaadi preestreid ega koguduseliikmeid pidamast avalikke missasid. Lvovis on neli tuhat uniaadi-katoliiklast avalikult välja astunud vene õigeusu kirikust, millega Ukraina Katoliku Kirik Stalini ajal vägivaldselt liideti.

Leedus teine vaimulik seminar

Pärast 43-e aastat avati uuesti vaimulik seminar Telšiais. Vastu lubatakse võtta eeldatavasti 23 õpilast. 1927. a. asutatud seminar suleti 1946. a. Pärast seda jäi Leedu ainukeseks preestrite koolituskohaks Kaunas. Ka sealse seminari õpilaste arvu piirati märgatavalt.

Viimase kümne kuu jooksul on Leedus registreeritud 25 uut katoliku kogudust; neile on tagastatud 19 kirikut.

KOGUDUSE ELUST

- 31. oktoobril kell 17.00 Muusikamajas Kõigi Pühakute Päeva käsitlev konverents. Ettekanded Tunne Kelamilt, Anu Allikveelt, Mikk Sarvelt, Sulev Mäeväljalt, Lembit Petersonilt.

- 1. & 2. novembril kell 19.00 kontserdid Kõigi Pühakute ja Hingedepäeva puhul vastavalt Niguliste ja Oleviste kirikus.

- 3.-5. novembril viibib Tallinnas Helsingi katoliikliku Inglise kooli juhataja õde Mary Vénard. Loodetavasti on koguduse liikmetel võimalik temaga kohtuda laupäeval, 4. nov. 18.00 Muusikamajas.

- Neljapäeviti kell 16.00 oodatakse inimesi appi kiriku keldri korrastamisel.

- Meie kogudusele on antud võimalus hoolida kolme tuba Iru vanadekodus. Kellel on võimalik ja kes soovivad osaleda selles töös, palun pöörduda Fred Vendelini või Ene Mellovi poole. Samuti palun teatada meie koguduse vanuritest ja haigetest, kes vajavad abi.

- 8. novembrist alates on lastel kolmapäeviti kell 17.00 Muusikamaja keldris võimalus valmistada Ene Mellovi juhendamisel Petlema jõulukompositsiooni. Kaasa niidid-nõelad, käärid, trikootaž-riide tükke.

33. a. kirjutas "Kiriku Elu" oma ava-artiklis: "Kirik", millest need lehed jutustavad, on Katoliku Kirik, paavstikirik, ..." Kirikust tänapäeva maailmas püüame jutustada meieni. Ent poole sajandiga, mis on möödunud "Kiriku Elu" viimasest ilmumisest, on Kiriku elus paljugi muutunud, seda eelkõige Vatikani II kirikukogu mõjul.

Milline on meie side 30-te aastate "Kiriku Elu'ga"? Ühelt poolt tahame edasi kanda tema missiooni ja põhilisi suundi, teiselt poolt aga peame paljugi teisiti tegema. Põhierinevuseks on ehk see, et kui 30-tel oli põhiosa materjalidest originaalartiklid (millest anekdota põhiosa moodustasid piiskop E. Profittlich'i artiklid), siis meie lehes saab vähemalt esialgu olena rohkem ruumi fundamentaalküsimusi käsitlevatel tõlgitud materjalidel.

Nüüd lühidalt sellest, milline see leht saab olema:

- Kogu käsitletav ainevaldkond jaguneb kolme põhiblokki vastavalt Kiriku pühitsevale, valitsevale ja õpetavale tegevusele.

- Peamised rubriigid, mis ei läbi küll igat numbrit, on järgmised: kalender, pühakud, ajalugu, liturgia, katekismus, palved, teoloogia, Kiriku ehitus, religioossed liikumised, traditsioonid, terminid ja mõisted, perekond, lastenurk, välisinfo, koguduse elu, jutlused,...

- Suuremat rõhku, kui tavaline ajaleht seda saab lubada, loodame panna püsiväärtusega põhjalikumatele materjalidele, kuna taoline kirjandus eesti keeles vähe kättesaadav on. Mahukamad artiklid või Kiriku dokumendid võivad ilmuda ka lisadena.

Teiseks oluliseks vormiks peaks kujunema kohaliku elu käsitlevad originaalartiklid, seisukohavõtted ja diskussioonid ning kolmandaks - informatsioonilised teated Kiriku elust väljaspool ja meil.

- Maht võib kõikuda, kuid loodame 30-te aastate "Kiriku Elu" eeskujul hakkama saada vähemalt 8 leheküljega.

- Püüame materjale paigutada nii, et neid soovi korral oleks võimalik ka eraldi säilitada ja koguda.

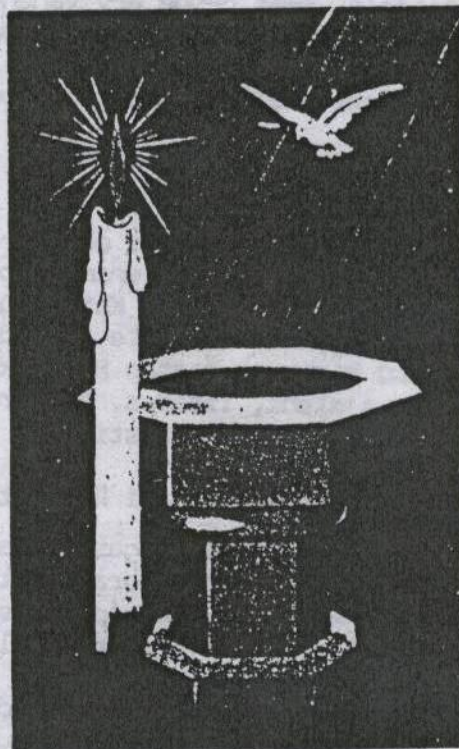
- Lehe trükkimine toimub seni tavalisel kirjutusmasinal ja paljundamine tavalisel paljundusmasinal vastavalt võimalusele kas -.5 või -.10 kop. üks leht. Vastavalt sellele võib nummori omahind kõikuda -.40 kopikast (8 lk. á -.5 kop.) kuni umbes 1.60 (16 lk. á -.10 kop.).

- Leht hakkab ilmuma iga kuu viimasel nädalal ja seda on võimalik saada kuu viimasel pühapäeval pärast Missat kirikust. Kuna lehe tiraaž saab olema väga väike (~50-100 eks.), on tõenäoline, et seda ei jätku kõigile soovijale. Seepärast palume lasta lentedel ringi käia ning võimaluse korral neid veelgi paljundada omal käel.

- Vajame väga teie kõigi kaasabi allikmaterjalide otsimisel, tõlkimisel, trükkimisel ja paljundamisel. Samuti, kui keegi on nõus enese peale võtma mingite rubriikide toimetamise, on ta teretulnud.

- Leht alles hakkab kujunema. Tal ei ole veel oma kindlat vormi, oma stiili. Paljuski on võib-olla eksitud. Seepärast ootame teie arvamusi, nõuandeid ja märkusi niisamuti kui teie kaastööd.

koostaja T.Vooglaid

Przyjdźcie do mnie wszyscy,
a ja was ożywię

© ROMA MARIANUM